

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Augusztus' 22dikén, 1823.

Spanyol Ország.

Carolinából így írnak Júl. 31d.: „Gen. Molitornak egy osztálya, Ballesteros' első Brigadajat, melly 5500 főből állott, Arenasnak egyik kapujánál, a' hasonló nevű térség mellett tegnapelőtt viadatra kényszeríté, mellynek első fogantja a' 300 főből álló tengerparti Lovas-Regement' meglepettetése volt, mellyből csupán hét ember szabadúlhatott meg; ezután a' hozzájárulhatatlan kősziklák megé magát körülárkolt többi része támadtatott meg a' Brigadának, a' mikor mindnyájan francia fegyverrel vétetvén körül, az ellenség csupán futásról gondolkozott. A' lovasság hanyat-homlok rohant-alá a' kősziklákról; 's az egész Brigada részint megöldöstetett és megsebesítetett, részint elfogattatott és szélytoszlattatott. Ugyan ez a' sors várja Ballesterosnak többi seregeit is, mellyek ma, a' megmenekedésnek minden reménysége nélkül körülkerítették. Tegnap reggel már meg is adá magát 500 ember Jeanban, kik között van egy tegnap előtt megveretett Regiment' muzsika-bandája is. Ezen pillanatban, estveli 8 órakor, egyes katonák mennek-keresztül városunkon. La Loma és környéke is tele vannak velek, a' mint hallik. Ezen fő ütközetet, sok apró csatázások előzék-meg, mellyekben mindenkor a' Francziák valának győztesek,“

A' már ezen most említett levélben várt fő ütközetről ezeket olvashatni: „Ballesterosnak még 7000 embere volt, a' ve-

le szemközt álló Francziák kevesebb számmal valának, 's még is ezek levének rövid idő alatt a' győzedelmesek. 1000 ember a' kir. zászlók alá állott; 3 — 400 elszélesztetett és megölettetett vagy megsebesítetett, 's Ballesteros legfeljebb is ha 2000 emberrel vonúlt a' Cazorlai hegyek közé, hol azon igyekszik, hogy Capitulatiót nyerhessen. (Az Etoile a' holtak' és sebesek' számát 1700-ra, a' szélytverettekét 3000 re, a' megszabadultakét 2000 re teszi, és azt mondja hogy Zayas együtt volt Ballesterossal ezen ütközetben, 's elvesztvén egész osztályát, csaknem egyedül ment Malagába.)

Madridból ezt írják Aug. 2d.: „Júl. 31dikére virradó éjjel az egész francia őrizet fegyverben volt, olly tudósítás érkezvén, hogy egy sereg Constitútiósok Madrid felé közölgetnének. A' városnak fő negyedeiben azonnal Gyalogság és Lovasság állítatott-fel. A' Gárda-Vasasok kimenvén a' Szegóviai kapun, 3 óránál tovább száguldozának a' fő-város' környékén, a' nélkül hogy csak egy ellenségre is találhattak volna. Ez a' dolog, sok egymással ellenkező hírekre adott alkalmatosságot. Némeltyek azt mondák, hogy a' 600 Constitútiósok, a' kik jönnének, a' Lopez-Bannos seregéből valók, 's a' törvényes tisztihivatalnak akarnak meghódolni; mások ellenben azt állíták, hogy ugyan azok, egy 20 emberből álló francia strázsát elszélesztettek. Ha, a' mint ma estve hiszik, az egész dolog csupá hamis vagy költött zendülés volt, mellyet Marschal Oudinot önként intézett

volna a' szerint, úgy ő a' Tiszteknek és Közembereknek ekkor mutatott gyorsaságokkal tökéletesen meg lehet elégedve. — Tegnapelőtt megvizsgálá Marschal Oudinot a' Garnizonbeli seregeket, 's ugyan azon nap délelőtti 11 órákor Gróf Oudernarde a' Garda-seregeket mustrálta meg, a' spanyol Gardak' kaszárnyaja' udvarán.

A' Fontana d' Orói Clubbnak hajdani Elölülője D. Manuel de Bastamente Júl. 31d. Madridban elfogattatott.

A' Cádixi városi-tanács és Consulat egy jelentést adának-bé a' Corteseknek, mellyben a' leghathatósabb kifejezésekkel terjesztik eleikbe a' várost fenyegető szerencsétlenséget azon esetben, ha a' Királyt szabadságba nem helyhez-tetik. D Inigo Ladres, a' Cortesi gyűlésnek egyik legmérsékletesebb tagja, Cádixi Kormányzóvá, 's Pattantyús Oberster Alpuente, ki hasonlóul mérsékelt gondolkozású embernek tartatik, Hadi-Ministerré neveztettek.

Mindenek arra mutatnak, hogy a' mikorra az Angoulemi Herczeg a' Szanta-Máriai kikötőbe megérkezik, a' 2d. Armada-testnek egy része már akkorra egyesülni fog a' Gen. Bordesoult seregeivel.

Merino még mind Estremadurában van. Valenciában a' legnagyobb csendesség uralkodik. Morella várát megszállák a' francia seregek. Gen. Ulmann Valenciában van. Azt hírlelik hogy Empecinada meghódolt volna; hogy Villacampa ezt tevé, arról többé semmi kétség.

Gen. Bessieres Murcia' szélén de las Penas de San Pedro erősségét körülkerítette.

~~~~~

Telegraphusi jelentés Bayonnéből Aug. 9d. napjának estvejéről:

Fő Hadiszállás Carolina, Aug. 6d.

Az Angoulemi Herczeg a' Miniszteri Tanács' Elölülőjéhez.

Ballesteros meghódolt, 's a' Regenséget megismeri.

~~~~~

A' Regenség egyenes tudósításokat vett Cádixből, Júl. 29dikéről. A' Király és felséges Familiája akkor tájban a' legjobb egészségben voltak. — Júl. 28d. két ágyúzó-ladik evezett-bé Puerto Szanta-Máriából a' tengeröbölbe. Egész serénységgel dolgoznak még hét ilyen ágyúzó-ladikoknak felállításán. — Az Angoulemi Herczeg közelgetésének híre, nagy elragadtatásba hozá a' Cádix alatt lévő ostromló-seregeket.

A' Galliciai hadi környülállásokról újabb tudósítások érkezének Anglián keresztül. A' mit e' részben a' Courier Aug. 8d. közöl, ide megyen-ki: „A' Royal George nevezetű gőzhajó, melly Vigóból Aug. 2d. indult, tegnapelőtt érkezett-meg Plymouthba, 's Doyle, Price és Clay Urak tüstént az Igazgatáshoz, és a' spanyol és Portugalliai Követekhez menének hivatalos-leveleikkel. Júl. 31d. neki szegezettettek Corunnának a' francia ágyúk. Némelleyek azt mondják hogy Gen. Wilson, Kapitány Eskinével 's 2 vagy 300 emberrel egy kis hajón Corunnából Bayonába ment, hogy ha lehet Cádixba eljuthasson. Vigóból jelentik Aug. 3d. hogy valami 2000 Francia 9 mértföldnyire jött-el onnan, és hogy Vigóban minden ágyúk bészegztettek. — Egy Plymouthi levél szerint, Gen. Quiroga oda megérkezett, 's Aug. 7d. Vigóba szándékozik; célja, a' mint hallik, az, hogy a' Fél-szigetnek valamely másik részében akar Commandót venni-által. A' Vigobeli Commendans Gen. Romai is általjött 40 spanyol Tiszttel 's némelley más Urakkal. — A' Corunnai seregek jól forgaták magokat, de minthogy a' Francziák bírtó-

kában valának a' tetőknek, az országútra senki sem mehetett a' nélkül, hogy veszedelembe nem lett volna Vadászaik miatt. A' spanyol Vadász-seregek is igen hatalmasan viselék magokat a' bástyákon, fővényel töltött zsákok által védelmeztevé, 's a' tüzelés szakadatlan folyt. A' Francziáknak kevés volt az agyújak, mellynek nagyját most várják, melly megérkezvén, nem fogja magát a' hely tovább tarthatni. Egy francia Fregát a' tenger felől is ostromolja Corunnát, 's a' mint hallik nagy ágyúkat is szállított a' partra. — A' Corunnai Kormányzó Gen. Vigo, Stábjaival együtt Vigóba érkezett 's felváltotta az ottani Commendánst. Gen. Quiroga is Vigóba jött Corunnából Stábjaival együtt a' nevezett gőzhajón. Morillo, a' francia seregekkel egyesülve Pontevedraban volt, 's feltételekről nem is akart hallani, annyival is inkább, hogy Vigóban semmi Garnizon sincs. 800 ember, kik ezelőtt két nappal Morillo ellen küldettek, vele egyesülének. — Gen. Wilson, maga 's négy útitársai számára már kibérelt egy kis ánglus hajót, mellyen Cádizba menjen; 300 emberei Bayonában maradnak, annak védelmezése végett. Sebéből csaknem egészen kigyógyult a' Generális; hanem Oberster Light még Corunnában fekszik. Corunnában és Vigóban határnélkül való volt a' zűrzavar."

A' francia seregeknek utóbbi hadi munkálódásaikról Catalóniában így szól egy levél, melly déli Francia Országból Aug. 4d. indult: „Marsal Monceynak a' Catalonai constitutiós Armada ellen indított hada, dolgait ottan végrehajtá, 's a' Marsal újra visszatért Hadiszállására Mataróba, Barcelona' szomszédságában. Ezen hadi munkának az vala a' célja, hogy az ellenség akadályoztatnék-még Felső-Catalóniai hadi-állásainknak háborgatásában, 's Ármadánk háta megett

ne tehessen semmi fordulásokat. 'S a' czélt az által értük-el, hogy Milans, ki ideig-óráig azon constitutiós seregeket vezérli, a' Lobregát mellől, Tarragona felé szorítottatott. Sok kemény ütközetek estek ezen munka közben, mellyekben mindenkor a' mieink valának szerencsések. Magános tudósításaink nincsenek-még ezen ütközetekről. Részt vettek benne a' Donnadieu és Damas osztályai, Gen. Tromelin' Tartalék-serege, 's a' B. d' Eroles vezérlése alatt lévő spanyol sereg. Milans azonközben a' közönséges egybeütközést el tudta kerülni, 's nagy állhatatossággal húzta-halasztotta a' dolgot. Barcelona' ostroma már most folytattatik. Fedezésére Júl. végén egy línea sereg vonatott, melly Noyától Villanueváig terjed a' tenger' mentében. Ezen szemlélődő seregek jobb szárnya, B. d' Eroles' kormányása alatt, Calafot szállá-meg; középpontja, Gen. Tromelin alatt, Igualadában, bal szárnya pedig, Gen. Achard alatt Villafranca de Panadesben fekszik. 'S ezen helyhezheteknél fogva, elrekesztett a' constitutiós Ármada a' Barcelónával 's a' több ostrom alatt lévő erősségekkel lehető közösüléstől. De különben nem reménylik, hogy veszteg maradna. Hadi-munkálódásainak fő pontja mostanában a' Leridai erősség. 'S Barcelónának valóságos ostromlásáról ezúttal szó sem lehet. Az ottani őrizet Júl. 30d. újra keményen rontott-ki, de visszaverettetett. — Mináról azt mondják hogy Tarragonában van, 's betegségéből lábba dozni kezd; hanem Ármadához minden órán várják-viszsa, mellynél, a' mint tudva van, San Miguel a' volt Miniszter, Generál-stáb vezéri szolgálatot teszen."

A' Francziáknak Granadába menetelek felől, ugyan onnan Júl. 28dikáról következő tudósítást vett (az Etoile szerint) a' Regenség: „Tegnap, Júl. 27d.

délutáni 3 órakor szállották - meg a' francia seregek Gen. d' Ordogno' vezérlése alatt ezen várost, midőn belőle a' constitutiós seregek kitakarodtak volna. Zayas, ki utóbbiakat vezérlé, a' hozzá futott számos Generálisok és Tisztek által, kiket seregeik oda hagyának, azt akará elhítenni, hogy nagy ereje van; de nem volt több 1600 Gyalogságánál és 500 Lovasánál. A' francia Generális' kívánsága szerint, a' kormányt ezen fő Kapitány-ságban magamra vállaltam, 's a' tisztihivatalokkal egyetértésbe jöttem az iránt, hogy a' Regenség' parancsolatait teljesíthessem. Legelső dolgom volt, az elégre nézve egy Juntának állíttatása, hogy szabadítójink, kik különben mindent kész pénzzel fizetnek, semmiben szükségét ne lássanak. Két helyet is rendeltem azoknak számokra, kik a' pártoskodás' zászlóját odahagyják. A' Quadix nevet viselő tartománybeli Regement' Tisztjei és Közemberei, kiket Zayas a' város' védelére hagyta - hátra kinyilatkoztaták, hogy csupán a' Királynak kívánnak szolgálni, az Engineer-kar' vezére del Barrio, 's ennek több Tisztjei, hasonlóul cselekvének. Granadában a' Királynak hajdani Hadnagya, ki 1820-ban royalistasága miatt hivatalából letéttetett, abba újra béiktattatott. A' Zayas és Ballesteros seregeitől minden szempillantásban jönnek hozzák a' szökevények és foglyok. Utóbbi megverettetett a' Montejaicari lapon; 40 Lovast, 8 Tisztet és 2 Kadétot éppen most hoznak tőle. Zayas seregének ugyan ez leszen a' sorsa, ha ugyan még eddig el nem szélesztette azon royalista Insurrectio, mely a' la Alpujarrai kerületben üté - ki magát. — Juan Senen de Contreras."

Az Aug. 10dikei Moniteurnek nem hivatalos részében következő tudósítás közöltetik Bayonnéből Aug. 3dikáról:

„A' Sz. Sebestyéni őrizett kirontott; de visszaveretett. Az erősségbeli Batteriak' tüze semmi kárt nem tett ez alkalmatossággal az ostromlókban. — Vicomte de Barres du Molard Batalion-vezér, a' tábori pattantyusság' Al-Igazgatója, Júl. 30d. egy pattantyús-csapatjal Burgosba indult, hol a' Pyreneacumi Armada fő ágyúzó-seregének egy osztályát fogja kormányozni. Oberster Brouet, a' fő ágyúzó-sereg' Igazgatója, rövid időn hasonlóul mozdul, 's az Armadához megy. Az ostromló-seregnél a' legnagyobb munkásság uralkodik, 's mindenek azt jelentik, hogy Pamplona' ostroma hathatósan folytattathatik, 's az erősségnek ágyúzása rövid időn elkezdődik. — Szantona olly szorosán körül van vétetve, hogy a' Garnizon régolta nem merészlett már kirontani. Ezen városnak körülkerítettése is, ostrommá változtatik, ha a' környülállások kívánják. — Morillónak és seregének meghódolások, mély bényomást szerzett az Országban.“

Az Aug. 14dikei Moniteur következő telegraphusi jelentést közöl Bayonnéből, mely Párizsba Aug. 13d. estveli 6 órakor érkezett:

A' Bayonnei fő Kormányzó a' Hadi-Miniszter Ő Excljához.

Egy levél, mely Madritból Aug. 10d. indult, azt jelenti hogy éppen most vétek ottan azon tudósítását, hogy a' Király szabad, a' Cortesek eleveztek, 's Cádix alatt az ellenségeskedés félbeszakasztott.

A' Madritból jött Kurír bizonyossá tett engemett, hogy ezen tudósításnak következésében, öröm innepek tartattak a' Fő-városban.

A' Madriti Posta-Director ugyan azt jelenti; de hivatalosan még semmi tudósítást nem vettem.

Egy Corunnai levél jelenti Júl. 31d.

hogy Quiroga, és Vigo, a' Kormányzó Angliába eleveztek.

A' Moniteur azt veti ezen hírekhez, hogy ha a' dolog igaz, úgy annak hivatalos megerősítése bizonyosan rövid időn megérkezik.

Aug. 13d. következő tudósítást közöl a' Moniteur, mellyet a' Major-Generális küldött a' Hadi Miniszterhez:

La Carolina, Aug. 6d. 1823.

Gen. Lieut. Gróf Molitor, az Ő kir. Herczagségétől vett utasításainál fogva, Gen. Ballesterossal olly egyességre lépett, mellynek ereje szerint ez a' Generális és seregei a' Regenség' tekintetét megismerik. Ballesteros olly parancsolatot küldött a' Carthagénai, Alicantei, Pamploñai, Sz Sebestyéni, Peniscolai, Las-Pennas de Szán-Pedrói, Monzoni és Venasquei Kományzókhöz, hogy a' Regenséget hasonlóképen ismernék-meg. (A' két utóbbi erősség már meg is hódolt) Gróf Molitor, ideig-óraig való kvartély helyeket jelelt-ki a' Ballesteros seregének, melly még most is 7000 szolgált emberekből áll.

Ballesteros azt az ajánlást tevén Gen. Zayásnak, ki Malaga' táján külön-sereget vezérel, hogy követné az ő példáját. Nincs is benne kétség hogy ezt ne cselekedné; 's az említett egyesség hírének bizonyosan nagy hathatósága leszen Cádizban 's minden más helyeken. Ez a' nevezetes történet a' foganatja a' 2d. Armada-test győzedelmeinek, 's Excliad nem magasztalhatja eléggé Gróf Molitornak Gen. Ballesteros ellen tett hadi munkálódásait, 's a' vele való alkudozásokat.

Gróf Guilleminot, Major-Generális.

Orosz Birodalom.

Petersburgból Júl. 23d. indult tudósítások szerint, Ő Felsége a' Császár az nap érkezett meg a' Nowgorodi tartomány-osztályban tett útjából. Most már

Cronstadtba szándékozik Ő Felsége, az ottani ki kötőnek és hajós seregnek megtekintésére.

Német Ország.

A' Dániai Király és Kiralyné Ő Felségek, 's Carolína és Wilhelmina kir. Herczeg Kisaszszonyok, megjárván a' Schleswigi és Holsteini Herczagségeket, Aug. 3d. Eckernfördéből a' gőzhajón Kopenhaga felé eleveztek, 's oda Aug. 5d. megérkezvén, azonnal a' Frederiksbergi várba mentek.

Portugallia és Brasilia.

A' Júl. 19dikei Lisbonai Gaceta 14 királyi Decretumot közöl, mellyeknek 3 elsőjök által 30 tisztviselőt tételnek-ki hivatalaikkól, minthogy pártoskodó gondolkozásoknak adák jeleit. — A' Tengeri-Miniszter egy kerülő-levelet bocsátott a' Portugalliai Colóniák' Kormányzójához, mellyben a' megtörtént Contra-Revolutiót adja tudokra. — Pernambucóból vett tudósításainknál fogva, Május' végén még a' legjobb egyetértés uralkodék a' Portugalliai és Brasiliai seregek között. — John Milley Doyle, a' Royal George nevezetű postahajó' Kapitánya, egy levelet nyomtatott-bé Júl. 16d. a' Lisbonai Ujságba, melly által a' Cádiz Ujság-leveleknek azon jelentését, mint-ha hajójával illetlenül bánt volna a' francia hajós-osztály, és hogy ő 20,000 ánglus puskát vitt volna Corunnába 's ugyan annyit Cádizba, hamis hírnek állítja.

Nagy Britannia és Irlandia.

A' Courier, melly újlog állította, hogy a' francia Armada az Ebró megett fog visszavonulni, most egyszerre azt jelenti, hogy Cádiz Júl. 26d. és 30dika között a' száraz felől ostrom alá vétetik, a' midőn a' tengeröbölben lévő francia hajók egyszersmind ágyúzni fogják.

Aug. 4d. reggel 4 3/4 óráig tanácskozásnak a' Miniszterek; a' gyűlésre so-

kan meszsziről jöttek. bé. Alig kezdődött el a' tanács, midőn a' Sir William A' Court' Követségéhez tartozó Ward Úr, a' Követtől hozott hivatalos-levelekkel, Szan Lucarból 10 nap alatt a' szárazon megérkezett. Sevilla körül megtámadták, megfosztották és utána lőttek. A' Követ maga Gibraltárban van.

Chathamról egy Tisztnek Londonba Aug. 3d. érkezett levele szerint; olly parancsolat jött az Admiraltástól, hogy a' 74 ágyús Revenge nevű hadi-hajó, az ugyancsak 74 ágyús Spartiate nevezetűvel és két Fregáttal a' Tajóra menjen 's egyesülvén az ottani hadi-hajókkal, minden haladék nélkül Cádiz alá evezzen. A' dolog annyira sietős volt, hogy Admirális Neale még csak a' bútyorát sem veheté fel a' hajóra.

A' New-Times nevű Ujság ezt jelenti Aug. 7d. ezen dologról: „Egy kir. tengeri-seregbeli Tiszt, ki a' 74 ágyús Revenge nevű Línea-hajón szolgál, azt írja Chathamról, hogy az említett hajó és a' 74 ágyús Spartiate nevezetű Línea-hajó, két Fregáttal egyetemben olly parancsolatot vevének, hogy tüstént Lisbona alá evezzenek. Ez a' kis hajós-osztály, a' mint mondják, a' Tajó' torkolatjánál lévő hadi-hajókhoz fogja magát csatolni, 's azokkal együtt minden haladék nélkül Cádiznak tart. Az osztály' Kormányzója Sir Neale, a' ki vitorláját a' Revengén feszíté-kt. Úgy látszik, éppen olly lépést teszen végre Igazgatásunk, mint a' Nápolyi volt, hol az ánglus hajós-osztály a' francia hajókkal együtt tartá szemmel a' kikötőt, hogy a' Királynak 's a' kiráivi Familiának életekre felvigyázhasson. 'S VII Ferdinándnak mostani helyhezte-tése azonban, minden bizonnyal sokkal kétségesebb lévén, mint a' Nápolyi Királyé azon időben volt, nem igen lehet rajta csudálkozni, hogy az ánglus Király együtt fogja a' dolgot a' többi európai

Hatalmasságokkal, hogy ezen szerencsétlen Fejedelemnek életét megmenthesse, 's békóit széttörhesse. Azt állítják, hogy Admirális Neale olly útasítást vett, hogy a' leghathatósabb módon ösztönözze a' Corteseket.“

Francia Ország.

Az Etoile Aug. 7d., a' Journal des Debats Aug. 8d. keményen feddik azon megtámadást, mellyel a' Drapeau-blanc nevű Ujság ez előtt kevéssel Marsal Moncey ellen kikelni merészlett, egy levelét vetvén ennek szemére, mellyet ez előtt 30 esztendővel írt és a' mellyet most a' Drapeau kijelel az akkori Moniteurból, hogy a' Publicum újra olvasná-meg. A' Journal des Debats különösen így szól ezen tárgyban: „gyalázat, egy régi katonát, kinek köntösén még most is látszanak a' pártos golyóbisok' helyei, mellyeknek magát a' Bourbonok' ügyéért kitevé, 30 esztendővel ezelőtt tett hibájáért megtámadni, csupán azért hogy a' személyes gyűlölségnek elég tétettség; a' Király egyességet 's a' multaknak felejtését ajánlá a' Constitutionnak 11d. cikkelyében; 's mikor egy megpróbált Royalista, a' millyen Laroche-Jaquelein, elfogadja Monceyt hadviselő-társának, akkor egy homálylepte Író, egy csak most herekedett Royalista, ki éppen azon ügy mellett tollal vív, mellyért amaz kazdjával küzdött-meg, félretehethné nehezteléseit.“ Ha igaz azon állítás, melly szerint a' Drapeau-blanc a' Gen. Donnadieu hivatalos levele, mellybe napi jelentéseit szokta béiktatgatni, úgy az említett megtámadásnak okát könnyű leszen kitálatni. A' Constitutionnel jelenté is már, hogy Donnadieunek a' Cataloniai Armada munkálódásairól a' Drapeauban közlött cikkelyén egészen elálmodott azon Armada, 's minden Generalisok és Tisztek azt ajánlák a' Marsalnak, hogy a' nevezett cikkelynek minden állításai ellen

protestáljon. Ez arra bírta a' Marsalt, hogy a' Hadi Miniszternek egy igen mérsékelt hangon írt jelentést küldött. A' Miniszter' határozása még ugyan nem tudatik; hanem a' legújabb Memorial Bordelais azt mondja, hogy a' mostanában Gen. Lieutenanti rangra emeltetett Laroche-Aymon által vette a' Gen. Donnadieu osztályának vezérlését, és hogy ez a' feredőkbe utazott.

Tudva van, hogy Gen. Quiroga' felesége azon hajón volt, melly Corunnából Angliába igyekező, egy francia hajó által elfogattatott és Lorientbe vitetett. Az Aszszonyságnak Londonba írt levelélől kitetszik, hogy utazásának folytatása meg nem engedtetett, 's az ottani Praefectusi hivatalnál fogolyul tartatik. A' francia Igazgatáshoz egy emlékeztetést küldött Gen. Quirogáné, mellyben azt kéri, bocsáttatnék el fogságából, hogy útját tovább folytathassa.

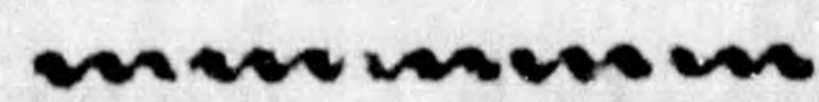
T y r o l i s.

Clesből így írnak f. h. 6d.: „A' tegnapi és mai napok innepek valának völgyeinkre nézve. Ő Cs. K. Fő Herczégse a' Koronaörökös megtisztelése hegyeinket jelenlétével. Jóllehet tövöl esnek völgyeink' sorai az országúttal, 's az út hozzájuk meredek és terhes, mindazáltal Ő Cs. K. Fő Herczégse ezen völgyekre és hegyekre is kíváná kiterjeszteni utazását. Értésékre esvén ez a' lakosoknak, az öröm őket annyira elragadá, hogy minden erejüket öszvetévén az alkalmatlan hegyi utakat, a' mennyire csak lehete, járhatóbb országúttá formálták, úgy hogy a' felséges Herczeg, követőivel együtt, négy lovas hintón 's két óránál kevesebb idő alatt tette-meg Deutschmetztől Clesig a' különben alkalmatlan utat. Ő Cs. K. Fő Herczégse tegnap Roveredóból jött Trienten keresztül: déltájban szállott-ki Deutschmetzben a' Gróf Thun Leopold mezei lakásánál, mellyből a' kinézés igen

szép, 's Mezzolombardon, Deunon, Cunevon, Flavonon, Terresen és Tuennon keresztül, estve érkezett-meg ide. Mezei inneplések, diadalmi-boltozatok, a' mozsarak' durrogásait visszaverő echo, 's a' sokaságnak szíves köszöntései fogadák mindenütt szeretett Monarchánk' fiját.“

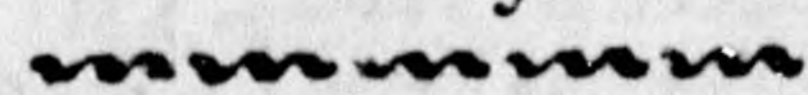
B é c s.

Egy, Verónában Dec. 9d. 1822. kötött szerződésnél fogva, az Ausztriai Császár és a' Pármái Herczegné Ő Felségek abban egyezének-meg, hogy ha a' két Státusbeli Jobbágyok az egyikből a' másikba kívánnak lakni menni, penziójokból, választott lakásokban, szabadon élhessenek.

Aug. 21d. a' Státus-papirósainak közép-árrok:

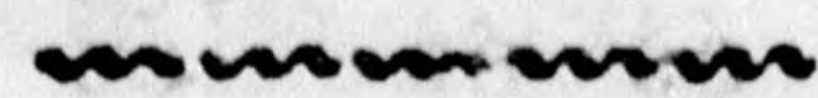
Státus Kötelező levele 5 pCtmal Conv. P. 81 13/16; Ugyan az 2 1/2 pCtmal —; Sorsvonásos Költsön 1820-ról C. P.; — Ugyan az 1821-ről 100 f. C. P. —; Bizonyítás 1821d. 101 7/16 Költsönről 100ftért C. P. Bécs Városi Bankó Obligatiók 2 1/2 pCtmal —; 100 for. C. P. 249 7/8; for. V. Czban. 1 Bank-Actia 925 1/2 for. C. P. Cs. Arany —

A' Gabona négy fő nemeinek árrok általjában Aug. 11d. — 16d.

(Mérőjét garasra számlálva V. Czban.)

	Búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.
Bécsben Aug. 12.	137	88	69	56
— Aug. 16d.	135	95	57	57
Stockerauban Aug. 11d.	130	100	50	45
Fischamenden Aug. 12. és 14d.		86	44	42
Nagy Enzensdorfon Aug. 13.	120	97	45	45

Magyar Ország.

A' hazai Levelek így szóllanak Aug. 16d.: „Nagy Aszszony' innepét mint Ns. Sz. K. Pest városa fő templomának napját, Fő-Mélt. Rudnay Sándor Primás Herczeg olly fényességgel és olly különös

egyházi szertartással tette emlékezetessé, melly valamint ezen kir. város iránt viseltető fő hajlandóságát, úgy a' magyar Isteni-szolgalat iránt, első magyar Fő Papot dicsőítő buzgóságát, tündöklőképen bizonyítja. Ugyan is Ő Herczogsége ezen nevezetes innepen nem csak személyesen a' fő Plebánia' templomában megjelenni; hanem a' magyar Predikátort, mint az Isteni-tiszteletnek egyik fő részét, példás figyelemességgel meghalga-n, és azután a' nagy Misét tartani méltóztatott. Ezen szent czeremoniának különös fényességét adott az, hogy a' Ns. város' részéről rendeltetett egy csapat Lovas Polgarok Budáról Pestre, és onnan visszakísérték; hogy a' két menetel közben a' tornyokban a' harangok szóllottak, a' Dana parton a' mozsár-ágyúk durrogtak; hogy a' Primás Herczeg drága készületű hat lovas hintón jött, az udvari Pap által lóháton előtte vitelvén az ezüst kereszt; és hogy a' város' templomában Ő Herczogségét a' Nemes Tanács mély tisztelettel fogadta. Az egyházi szertartás is egész pompát mutatott; mert a' lelkes magyar Fő Pásztort, az alsóbb szolgálatban lévő számos Papságon kívül Mélt. Gróf Nádasdy, Madarassy's Kollár Püspök Urak, és Fő Tiszt Battyányi Kanonok és Apar-tur vezették az oltárhoz, és ugyan ezekkel ment a' predikáló-szék elébe, az Isten' ígéjének meghalgtására, mellyet Tisztó Faichtmajer Ferencz Káplán Úr magyar nyelven hirdetett. Ezután következett a' nagy Mise, melly alatt nevezetes muzsika és éneklés nevelte a' temérdek sokaságnak lelki buzgóságát. — Így az egész innepnek rendtartása mind különös fényességével, mind szívreható példájával olly benyomást tett a' Hívek-

re, hogy annak háládatos emlékezetét mindenkor tisztelettel fogják említeni."

Pesten, Aug. 15d. délelőtti tíz óra tájban hosszas betegeskedés után becses életét elvégezte Tek. Tudós Schwartner Márton Úr, a' Philosophiának Doctora, a' Diplomaticának és Heraldicának kir. Tanítója, az Universitas Bibliothecájának elsőbb Gondviselője, T. Ns. Pest Vármegye' Tábla-Bírája, életének 62d. esztendejében. Ő Késmárkon született és a' felsőbb tudományokban magát a' Göttingai Universitasban az akkori leghíresebb Tanítók alatt tökéletesítette. Haza térvén, elébb születése' helyén Corrector, azután a' Sopronyi Evang. Gymnasiumban Rector Professor volt, 's onnan a' Pesti Universtáshoz meghívattott. Ott a' magáról támasztott reménységnek jelesen megfelelt; mert buzgó és szorgalmatos tanításán kívül, melly által nagy tudományát halgatóival egész mértékben közölte, különös munkasságát az által bizonyította-meg, hogy Diplomaticát nálunk legelőször ő írt, és az Ország' Statisticáját jobb és tökéletesebb formában ő dolgozta-ki. Melly munkáji által a' tudós világ előtt nagy hírt nevet, Felséges Királyunktól pedig magyar Nemességet nyert. Írt tudós Értekezést „de Gente Groviaca“ mellyben az Árpád Nemzetségének kifogyását igyekezett megmutatni, 's ezért O Felségétől arany pixissel és fizetésének két száz forint szaporításával ajándékoztattott-meg. Utóbb írt „de Scultetiis“ ugyancsak tudós Értekezést. 'S mind ezen munkájiban olly szélesen kiterjedő tudományát fejtette-ki, hogy a' magyar kir. Universitas' egyik legjelesebb Tanítójául tiszteltetett, 's nevének örök emlékezetett szerzett.